

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR

Ficzfapoéta sírfelirata

*Nagyságom nem köll homlokcsókra várjon!
Vidéki Baudelaire voltam, ócska Byron:
Vonultam úgy a Baromvásár uczzán,
Hogy túltettem városkám sok kuruczzán!*

*Több fényt Nekem – miként meghagyta Goethe!
Dicsérjetez merészen agyba-főbe:
Termékeny hangom oly súlyokkal bűgő,
Hogy majdnem Seggszpir lettem néktek s Hűgő!*

*Példát vehet rólam Petrarca, Bembo,
Mert úgy feseltem dalra, mint a bimbó:
Dante valék a Poklos patak mellett...
Férgek, finitè! Tőlem ennyi tellett.*

Maros-Vásárhelyt, 1893 januárjában

Mikes Kelemen mondja

*Édes Egy Nénékám! Kifogytam a szóból,
Kedvem kulacsa is küküllei borból,
Szívemnek kevés is megárthat a jóból –
Tenger mód kesergőn mormolgat a kóbor.*

*Ha mit írok, bánom: csak ákomra bákóm,
Bús estvéli mákony, vak álom ma Zágón!
Fütytyöghet a bülbül felőlem az ágon –
Nem ébred a lelkeim idegen hazákon...*

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR 1859-ben született Kolozsvárott. Latin és francia szakos tanár volt, kiváló romanista hírben állott, de hosszabb ideig hivatalnokként is működött. 1890-től főleg Marosvásárhelyen élt. A várossal szomszédos Marossárpatakon hunyt el 1927 októberében. Negyven verse még 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékából. A hirtelen, sőt: hihetetlen fölfedezést követő filológiai kutatómunka, illetve a nehéz és szövevényes életrajzi nyomozás eredményeképpen jó néhány eredeti Lázáry-levélre és elegendő följegyzésre bukkantunk a költő élettársának, későbbi özvegyének, Vajdaréthy Juliának mindeddig lappangó hagyatékában... Ám ugyanott további nyolcvankilenc költeményre, valamint Marullo Pazzi (késő reneszánsz költő és zeneszerző) tizenhét versének Lázáry általi fordítására avagy átköltésére akadunk... A Lázáry-oeuvre immár teljesnek látszik, illetőleg annak mutatkozik. Földolgozása folyamatban van. (Dr. Vajdaréthy Rabán szíves hozzájárulásával közzéteszi: KOVÁCS ANDRÁS FERENC.)

Oszmánnál ocsmányabb kajzer, klérus, fiskus
Csúfságára mégsem hagysz el, Jézus Krisztus!
Válts meg, maradj velem, légy más jármot osztó,

Mert a nyelv kegyelem, bujdoklás, Rodostó,
Márványló messzeség, ha Marmora mormog –
Benne Erdélyország fanyar bora, ormok!

Szatmár-Németi, 1904 augusztusában

Transzylván hősköltemény

Petőfi Sándor és Arany János hangján,
Halhatatlan szellemüknek ajánlom

*Nem kell Herculáneumnak
Híre, Pompej pompája –
Nagyságuk a magas üdő
Hívóány porrá rongálja!*

*Nem kell Nippon szent pagonya,
Sem ranguni pagoda –
Fajtam rangja, setét múltja
Már elmémre rakoda!*

*Nem kell Amerika álma,
Laurussa Delphinek –
Ahány lepcsés dög filozóf,
Annyi életelv!... Minek?*

*Nem bóklászom Newyork, Brüsszel,
Páris, Londony vadonát –
Inkább padkán pipaszóval
Fújok folyton adomát!*

*Nem bámulom a mudernség
Észbomlasztó iramit –
Rendületlen maradok, mint
Égyiptusi pyramid!*

*Nem vonz Góthék példaképe,
Mert az őszám Pató Pál –
S Göre Gábor, ki törzsökén
Szittyá dahányt matyókál!*

*Nem érdekel Bódlér, Volter,
Disznó dekádencia –
Fülemnek Dankó nótája
Sokkal szebb kádencia!*

*Ne zajogjon Zóla, Drájfusz,
Nitse, Russzó, Merimée –
Jogosabb, ha Árpád apánk
Zalány fejit veri bé!*

*Nekem negyvennyócz is páros,
Petőfi is Petrovics –
Székely lófő, versíráshoz,
Naplopáshoz ne konyíts!*

*Elég ha hű honéremény
Dagasztja hó kebeled –
Tiéd a turányi múzsa
Malasztja, s Ő teveled!*

*Akkor szép a magyar eszme,
Tőről metszve ha zsvajg –
S nem okoz a pedellusnak
S a nemzetnek agyi bajt!*

*Mondok kántortanítónak:
„Szépen szenvedj, kitarás!
Ha ékösön sopánkodol,
Népszónokként kitar más!”*

*Pofázhat az elvhűséggrül
Fád siheder, pár pisis –
Meglehet, hogy Mojszes fattya,
Tán még liberális is!*

*Szájál a sok szabadelvű
Tanok titkos zsidája –
Jezsovita reformata,
De nem tudni: mi baja?*

Idegenyből bérelt ifjak
 Invokálnak... Fenefrancz!
 Semmit sohse revokálnak,
 Vindikálnak: „Tolerancz!”

Nékem taknyos ne ugráljon,
 Mint tarokkban a pagát,
 Hájszen nem volt ideje, hogy
 Bémocskolhassa magát!

Lám, én vagyok a kivagyok,
 S maradok, aki voltam!
 Bár olykor a böcsületből
 Úri módra kiholtam...

Fúttam hősi ajakimon
 Hideget meg meleget –
 Kompromittáltam magamot
 Mások helyett eleget!

Nem alkuszom! Csak jó pénzér'
 Lobogtatom pántlikám!
 Hiszem, vallom: NON EST VITA
 EXTRA TRANSSEYLVANIAM!

Eltakar tán Sepsibükszád,
 Ápol Csíkszentjehova!
 Dürgést, sürgést csak az ért itt,
 Aki nem ment sehova!

Nem ámitnak külmaszlagok,
 Magyartalan divatok –
 Gondolatom egyszerű, mint
 Faragatlan pipatok!

Maros-Vásárhelyt, 1904 szeptemberében

Melyben a múzsáknak panaszolkodik

Nékem már a
 Parnasszus is
 Pitával:
 Nem iktat a
 Helikoni
 Hivatal,
 Hisz nem volnék
 Észveszejtőn
 Fiatal...
 Jóformán tán
 Asse tudom:
 Mi a dal?
 Messze kerül
 Laurus meg
 Diadal...
 Mind csak pelyva,
 Mit poéta
 Kiagyal!

Bárha pedzem,
 Hogy a költés
 Kis álság:
 Kurvapecér
 Bolondoknak
 Kiváltság!
 Koldusoknak
 Mennyben ígért
 Királyság:
 Semmiséghez
 Hallelujás
 Imádság,
 Hogy az úrból
 Mások üdvét
 Kiváltság,
 S a maradék
 Ambróziát
 Kimártsák!

Maros-Vásárhelyt, 1926 októberében